

Kary umowne w kosztach CIT. Fiskus zmienia podejście na korzyść przedsiębiorców

W ostatnich tygodniach organy podatkowe wydały kilka istotnych interpretacji dotyczących możliwości zaliczania kar umownych do kosztów uzyskania przychodów. Sprawy dotyczyły różnych branż i odmiennych stanów faktycznych, ale prowadzą do wspólnego wniosku – **podejście fiskusa do kar umownych za opóźnienie wyraźnie się liberalizuje.**

Co mówią przepisy – punkt wyjścia

W kontekście kar umownych kluczowy jest **art. 16 ust. 1 pkt 22 ustawy o CIT**, który wyłącza z kosztów kary i odszkodowania z tytułu:

- wad dostarczonych towarów,
- wad wykonanych robót lub usług,
- zwłoki w dostarczeniu towaru wolnego od wad,
- zwłoki w usunięciu wad.

Ustawodawca nie wyłączył wprost kar za samo opóźnienie w wykonaniu usługi. Powstaje wątpliwość, czy usługę wykonaną z opóźnieniem należy uznać za wadliwą. To od lat było przedmiotem sporów z fiskusem.

W czterech opisanych poniżej sprawach organy podatkowe:

- najpierw prezentowały **stanowisko niekorzystne dla podatników**,
- następnie – po złożeniu skargi do sądu albo po wyroku sądów administracyjnych – **zmieniły interpretacje na pozytywne.**

Kara za opóźnienie w realizacji kontraktu – przyczyny niezależne od wykonawcy

(interpretacja z 27 lutego 2026 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.531.2025.3.AS)

Sprawa dotyczyła spółki realizującej kontrakt produkcyjno-usługowy, z udziałem podwykonawcy. Początkowo realizacja przebiegała zgodnie z harmonogramem. Potem pojawiły się problemy u podwykonawcy – doszło do awarii maszyn, których usunięcie wymagało długotrwałego serwisu.

Wnioskodawca:

- na bieżąco informował zamawiającego o przyczynach opóźnień,
- podejmował działania ograniczające ich skalę (zmiana organizacji produkcji, praca w systemie dwuzmianowym i weekendowym),
- wielokrotnie wnioskował o wydłużenie terminu realizacji,
- przedłużył gwarancje bankowe na własny koszt,
- zrezygnował z części zaliczki, ograniczając zaangażowanie finansowe zamawiającego.

Ostatecznie dostawa nastąpiła kilka dni po terminie. Zamawiający naliczył karę umowną **wyłącznie z tytułu opóźnienia**, bez jakichkolwiek zarzutów co do jakości towarów lub usług, i potrącił ją z wynagrodzenia.

Dyrektor KIS początkowo uznał, że kara nie może być kosztem podatkowym. Spółka zaskarżyła interpretację do sądu. **Po wniesieniu skargi – jeszcze przed rozstrzygnięciem sprawy przez WSA – organ zmienił interpretację w ramach autokontroli**, potwierdzając, że kara umowna za opóźnienie, wynikające z przyczyn niezależnych od wykonawcy, może zostać zaliczona do kosztów uzyskania przychodów.

Opóźnienie w wykonaniu obowiązków gwarancyjnych – zmiana stanowiska fiskusa

(interpretacja z 13 marca 2026 r., sygn. 0114-KDIP2-2.4010.599.2025.3.RK)

Kolejna sprawa dotyczyła spółki z branży energetycznej realizującej specjalistyczne kontrakty infrastrukturalne. Przedmiot umowy został wykonany prawidłowo i odebrany bez zastrzeżeń. Spór z zamawiającym dotyczył wyłącznie tego, **czy okresowe przeglądy systemu powinny być wykonywane nieodpłatnie w ramach gwarancji**, czy jako odrębne usługi serwisowe.

Zamawiający uznał brak przeglądów za opóźnienie w wykonaniu obowiązków gwarancyjnych i naliczył kary umowne. Sprawa trafiła do sądu, który przyznał rację zamawiającemu.

Na gruncie podatkowym fiskus najpierw uznał, że:

- opóźnienie w wykonaniu obowiązków gwarancyjnych należy traktować jak wadę usługi,
- a to wyklucza możliwość rozliczenia kary w kosztach.

Spółka wniosła skargę do WSA. **Zaledwie kilka dni po jej złożeniu Szef KAS zmienił interpretację**, uznając stanowisko podatnika za prawidłowe. Zmiana nastąpiła **bez oczekiwania na wyrok sądu**, w ramach autokontroli.

Organ potwierdził możliwość zaliczenia do kosztów:

- kary umownej,
- odsetek od tej kary,
- kosztów procesu sądowego.

Kary i odszkodowania w branży transportowej

(interpretacja z 13 marca 2026 r., sygn. 0111-KDIB2-1.4010.534.2021.10.DKG)

Trzecia sprawa dotyczyła spółki transportowej, która wypłacała klientom odszkodowania i kary m.in. za:

- uszkodzenie przesyłek,
- utratę towarów (w tym kradzieże),
- opóźnienia w dostawach.

Spółka działała z wykorzystaniem podwykonawców, posiadała ubezpieczenie OC przewoźnika i rozpoznawała wypłaty z polis jako przychód podatkowy. Fiskus początkowo prezentował restrykcyjne stanowisko i kwestionował możliwość zaliczenia wypłaconych kwot do kosztów.

Sprawa trafiła do sądu i zakończyła się **prawomocnym wyrokiem NSA**. Dopiero po tym wyroku Dyrektor KIS zmienił interpretację, potwierdzając, że:

- kary i odszkodowania niezwiązane z wadą usługi,
 - ponoszone w ramach normalnego ryzyka działalności transportowej,
 - służące utrzymaniu relacji z klientami,
- mogą stanowić koszty uzyskania przychodów.

Kary w działalności deweloperskiej

(interpretacja z 16 marca 2026 r., sygn. 0111-KDIB1-1.4010.737.2023.11.AND)

Ostatnia z analizowanych interpretacji dotyczyła spółki deweloperskiej, która ponosiła kary umowne wobec nabywców lokali za **opóźnienia w ich przekazaniu oraz przeniesieniu własności**. Opóźnienia były konsekwencją problemów po stronie generalnego wykonawcy.

Fiskus początkowo odmówił prawa do rozliczenia kar w kosztach. Sprawa trafiła do sądu. Po prawomocnych wyrokach WSA i NSA Dyrektor KIS – **związany oceną sądów** – zmienił interpretację, potwierdzając, że kary za opóźnienie (a nie za wady robót) mogą być zaliczane do kosztów uzyskania przychodów jako koszty pośrednie.

Co wynika z tych rozstrzygnięć?

Choć sprawy dotyczyły różnych branż, łączy je kilka kluczowych elementów:

- kary były naliczane za opóźnienie, a nie za wadliwość świadczenia,
- podatnicy dochowali należytej staranności i podejmowali działania ograniczające skutki opóźnień,
- fiskus najpierw prezentował stanowisko negatywne, a następnie:
 - po skardze do sądu (autokontrola),
 - albo po wyroku sądów administracyjnych, zmieniał interpretacje na korzyść podatników.

To wyraźny sygnał, że w sporach dotyczących kar umownych za opóźnienie coraz większe znaczenie ma rzetelnie opisany stan faktyczny i gotowość do obrony swojego stanowiska.

**Jeżeli są Państwo zainteresowani szczegółowymi informacjami w tym zakresie
lub naszym wsparciem,**

ZAPRASZAMY DO KONTAKTU!

Tomasz Napierała
Doradca podatkowy | Partner w ABC Tax
tel. 797 720 901
tnapierala@abctax.com.pl

Elżbieta Skurczak
Radca prawny | Partner w ABC Tax
tel. 533 336 434
eskurczak@abctax.com.pl

Marta Coda
Doradczyni podatkowa
(urlop macierzyński)
mcoda@abctax.com.pl

Weronika Sydow
Starszy konsultant
tel. 796 720 901
wsydow@abctax.com.pl

Aleksandra Ulązka
Konsultant podatkowy
tel. 61 852 58 45
auloazka@abctax.com.pl